

8
SINIF

Türkçe
ANLATIM
BOZUKLUĞU

Mesut
BAYAR

 [bizturkceogretmeniyiz](https://www.instagram.com/bizturkceogretmeniyiz)

Duygu
AKKAYA SALMAN

 [duyguluturkce](https://www.instagram.com/duyguluturkce)

5.

(I) Anne panda, sık bambu ağaçları arasında kaybolan yavrusunu yırtıcılardan önce bulmaya çalışıyor. (II) Yavaş görünebilir ama o, büyük bir hayvan ve yavrusunu tehdit eden yırtıcılarla mücadele edebilir. (III) Gözleri çok iyi görmüyor fakat iyi koku alabiliyor. (IV) Kısa sayılabilecek bir arayıştan sonra yavrusunun kokusunu alıyor ve nihayet ona kavuşuyor.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

6. Aşağıda anlatım bozukluğu ile ilgili bazı açıklamalar verilmiştir:

- Birden çok yüklemli cümlelerde ortak kullanılan yer tamlayıcısının bütün yüklemlerle uyumlu olmaması anlatımı bozar.
- Çokluk ekiyle kullanılmayan topluluk isimleri özne olduğunda yüklem tekil olmalıdır.
- Tamlayan ekinin kullanılmaması bazı cümlelerde anlatım bozukluğuna neden olur.

Buna göre,

- Ben evin temizliğini, kardeşim ise bulaşıkları yıkardı.
- Halkımız, ülkenin içinde bulunduğu durumu çok iyi görüyorlar.
- Öğretmenlerin tamamı sorular zor olduğunu söyledi.
- Bana karşı gelmeye çalışır ancak çoğu kez korkardı.

cümlelerinin hangisi yukarıdaki açıklamalardan herhangi birinin örneği olamaz?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

7. Birden çok yüklemli olan cümlelerde nesnenin bütün yüklem-lerle uyumlu olmaması nesne eksikliğinden kaynaklanan anlatım bozukluğuna yol açar.

Aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamayı örnekleyen bir anlatım bozukluğu vardır?

- Veysel amcam bizimle oyunlar oynar, ara sıra zekâ soruları sorardı.
- Vücuda yeterince sıvı alınmazsa böbrekler işlevlerini yerine getiremeyebilirler.
- Pek çok konuda hata yaptığını ona anlattık fakat bir türlü ikna edemedik.
- Çocukların sorunları çözülmeli, rahat bir yaşama kavuşturulmalıdır.

8. Türkçede özne ile yüklem arasında kişi yönünden bir uyum olmalıdır. Aşağıdaki tabloda, öznesi birden çok kişiden oluşan cümlelerde özne ile yüklem hangi durumlarda uyumlu olacağı gösterilmiştir:

Özne	Yüklem
1 ve 2. kişi	1. çoğul kişi
1 ve 3. kişi	1. çoğul kişi
1, 2 ve 3. kişi	1. çoğul kişi
2 ve 3. kişi	2. çoğul kişi

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde özne-yüklem uyumsuzluğundan kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- Biz ve siz bu işleri de birlikte çabucak bitiririz.
- Yarınki sınıf nöbetçiliğini sen ve Ali yapacak.
- Yağmur, Burcu ve ben voleybol takımına seçildik.
- Sen ve Ahmet, konuklarımızı bahçe kapısında karşılarsınız.

1.

I. Sen de benim ineceğim durakta mı ineceksin otobüsten?

II. Evet, kitapçıya uğramam gerekiyor.

III. O zaman sen kitapçıya, ben de eve giderim.

IV. Yarın sabah aynı durakta buluşur, iş yerine yine birlikte gideriz.

Bu karşılıklı konuşmada numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

2.

- I. Kırk yıl boyunca pek çok ülkeleri gezip gördüm.
II. Ödevini yapmak ve öğretmenini üzmem istemiyor.
III. Her akşam yemekte mutlaka çorba ve salata yerim.
IV. Soğukta fazla beklememek, hasta olmak istemiyordu.

Numaralanmış cümlelerin hangisindeki anlatım bozukluğunun nedeni farklıdır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

3. En iyi erkek oyuncu ödülüne layık görülen Mert Fırat gözlerinin içi gülüyor.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni - - - - .

“ - - - - ” ile gösterilen yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) fiil ile fiilimsi arasındaki çatı uyumsuzluğudur
B) özne - yüklem uyumsuzluğudur
C) tamlayan eki eksikliğidir
D) nesne eksikliğidir

	Cümle	Anlatım Bozukluğunun Nedeni
I.	Sokağımızın yaşlı insanları çocukları sever, oyunlar oynarlardı.	Zarf tamlayıcısı eksikliği
II.	Çalışma ve üretme bir toplumun kalkınmasındaki önemini biliyoruz.	İlgi eki (-ın) eksikliği
III.	Araçtaki arıza giderilecek ve yeniden yola çıkacak.	Nesne eksikliği
IV.	Yaşadığımız kasaba çok küçük, nüfusu da fazla değişti.	Ek-fiil eksikliği

Bu tabloda numaralanmış cümlelerin hangisinde yer alan anlatım bozukluğunun nedeni yanlış verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

5. Hepimiz öğretmenimize çok güvenir, hiçbirimiz ilgisizlik beklemeyiz.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nesne eksikliği
B) Yanlış ek kullanılması
C) Yer tamlayıcısı eksikliği
D) Özne-yüklem uyumsuzluğu

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu yoktur?

- A) İyi insanlara ihtiyacımız var, onları kırmayalım.
B) Yağlı boya tabloyu nihayet bitirdi, uzaktan şöyle bir baktı.
C) Son yıllarda teknolojik ürünlere çok bağlandık, kopamıyoruz.
D) Onlar İstanbul'a iki gün sonra, biz bir hafta sonra gideceğiz.

7. I. Sabah koyunların sütü sağıldı ve meraya götürüldü. (Özne eksikliği)
II. Ben roman okumayı az, öykü okumayı hiç sevmem. (Yüklem eksikliği)
III. Tesisattaki arızayı onarıp malzemeleri çantaya yerleştirildi. (Çatı uyumsuzluğu)
IV. Herkes görevlerini yerine getirdiler ve evlerine döndüler. (Nesne eksikliği)

Numaralanmış cümlelerin hangisindeki anlatım bozukluğunun nedeni yay ayrıç içinde yanlış verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu yapılmıştır?

- A) Hayatımızın hiçbir devresinde hayal kurmaktan kendimizi tamamiyle kurtaramayız.
B) Herkes, söz konusu eseri değerlendiren eleştirmenlerin haksızlık ettiklerine inanıyorlar.
C) Halide Edip daima fakir halkın, alınının teriyle geçinen halkın büyüklüğünü belirtmeye çalışır.
D) Edebiyatımızın halka inmediği, köylü ile meşgul olmadığı tekrar edilen bir meseledir.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir ekin yanlış kullanımından kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır?

- A) İyi okuyucular eseri okumakla kalmaz, okuduklarını eleştirmesini de bilir.
B) Askerlik arkadaşım Mithat'ın sekiz yıldır Almanya'da yaşadığını öğrendim.
C) Bizim insanlarımız geleneğe bağlılıklarını her fırsatta gösteriyor.
D) Bando takımımız okul bahçesinde tören provaları yapıyor.

1.

(I) Tüm dünya, yeni tip koronavirüs salgını nedeniyle diken üstünde. (II) Her gün binlerce kişiye virüsün bulaşması ve yüzlerce kişinin hayatını kaybetmesi, devletleri yeni önlemler almaya zorluyor. (III) Acaba kültürel, toplumsal ve ekonomi alanında alınan bu önlemler neler? (IV) Sıradaki haberimizde işte bu sorunun yanıtını arayacağız.

Haber sunucusu, numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu yapmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde öge eksikliğinden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Okulumuzun fiziksel koşullarının iyileştirilmesiyle ilgili düşüncelerimi destekleyen ve katılan kişilere teşekkür ediyorum.
B) Üzülerek söylememiz gerekir ki ülkemizde pek çok insanlar bir romanın kapağını bile açmamıştır.
C) Ekipler tarafından tüm sokaklar temizlenip her mahalleye onar çöp kutusu bıraktı.
D) Semtimizin meydanına gelen güvercinler, kendilerine verilen yemleri yiyorlar.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir ekin kullanılmaması anlatımı bozmuştur?

- A) Profesörün zihni, tramvayda okuduğu bir makaleye takılmıştı.
B) Çamlıca sırtlarında iki uçaksavar ışıldadı karanlık gökyüzünü tarıyordu.
C) Başını kaldırdığında batan gemiden kurtulan kaptanı karşısında dipdiri görünce gözlerine inanamadı.
D) Köyümüzde bazı ailelere yardımcı olmamız gerekiyor, herkes taşın altına elini koymasını bekliyoruz.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu yoktur?

- A) Ben en çok deprem olmasından, o ise hiçbir şeyden korkmaz.
B) 2011'lerde sınır ötemizde başlayan çatışmalar bizi de huzursuz etti.
C) Kuzenlerinden birkaçını pek sevmez, görünce konuşmaktan çekinirdi.
D) Bu büyük araziye senelerce önce bir çiftçiden yok pahasına almış.

5. I. Teknenin motoru bir iki homurdanıp durduktan sonra şimdi tıkr tıkr işlemeye başlamıştı.
II. Hiç aklına gelir miydi günün birinde beş parasız kalacağın, evini barkını kaybedeceğin?
III. Çımacının alnından ter akıyordu, belli ki kaptandan daha çok yorulmuştu.
IV. Gülmek gelirdi içimden fakat bakışlarım onunla karşılaşınca ciddileşirdim.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

6.

(I) İçeride gramfon çaldığından kapıyı vurduğumu duyulmadı. (II) Bir daha vurdum, cevap alamayınca her zaman yaptığım gibi kapıyı usulca açıp içeri süzüldüm. (III) Akşamın alaca karanlığında gözüme ilk çarpan, Feridun'un seyrek saçlı kafası oldu. (IV) Hiç unutmam, pencerenin önündeki maroken koltuğa oturmuş, kitap okuyordu.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde çatı uyumsuzluğu anlatım bozukluğuna neden olmuştur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu yapılmıştır?

- A) Elindeki planlardan mimar olduğu anlaşılan biri, ev almak isteyenlere bilgi verdi.
B) Kuşların civıltısı, şantiyeden yükselen çekiç sesleri arasında kaybolup gidiyordu.
C) Öğleden sonra biraz çalışalım, ne müzik grubundaki öğrencilerimiz ne de sen evet git.
D) Her pencereden bir bayrak sarkıyor; her tarafta allı, morlu, yeşilli, beyazlı kurdeleler dalgalanıyordu.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki anlatım bozukluğunun nedeni yay ayrıç içinde yanlış verilmiştir?

- A) Önce eşinin elindeki alışveriş torbalarına baktı, sonra alıp masaya bıraktı. (Nesne eksikliği)
B) Konuşmamıza göre deniz kıyısına gidilip güzel bir mekânda yemek yiyecektik. (Özne-yüklem uyumsuzluğu)
C) Siz herkesten duyarlı olduğunuzu biliyorum, bu yüzden hasat sırasında sizden yardım bekliyorum. (-in ekinin kullanılmaması)
D) Yeni yetişen gençlerimiz radyoyu az, televizyonu çok izliyor. (Yüklem eksikliği)

9. Uzmanların söylediklerine göre kış aylarında artan hastalıklar, bağışıklık sistemi zayıf ve genç olmayan kişileri daha çok etkiliyor.

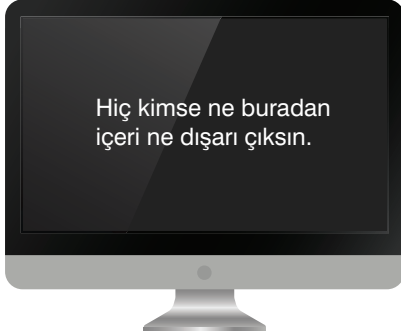
Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerden hangisi yapılarak giderilir?

- A) "sistemi" sözcüğünden sonra "çok" sözcüğü getirilerek
B) "aylarında" sözcüğüne "-ki" eki getirilerek
C) "zayıf" sözcüğünden sonra "olan" sözcüğü getirilerek
D) "kişileri" sözcüğünden sonra "bu hastalık" söz grubu getirilerek

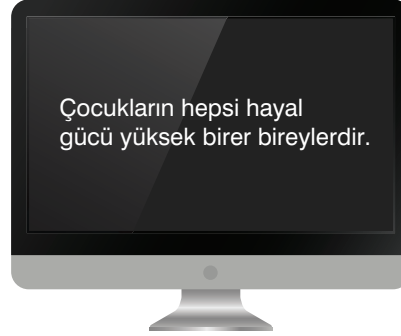
1. Ülkemizde kitle iletişim araçlarından topluma örnek olacak aydın kesimin ifadelerine kadar her yerde yanlış anlatımlarla, bozuk bir Türkçeyle karşılaşılıyor.

Buna göre, bazı TV kanallarında kullanılan aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu yoktur?

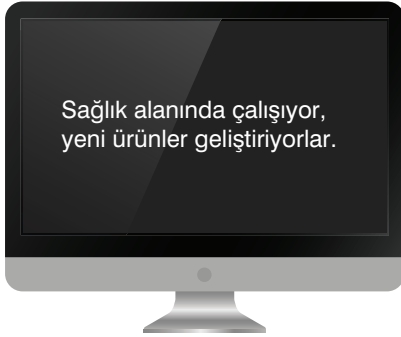
A)

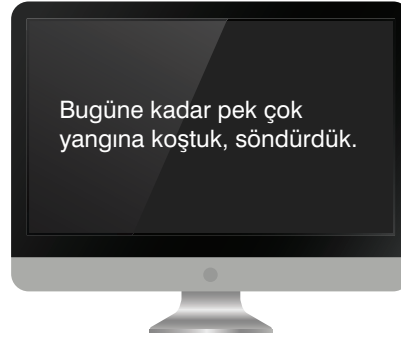
B)

C)

D)

2. Ülkemizin refah seviyesini yükseltmek için biz daha çok çalışmamız gerekiyor ve bu uğurda bütün olanaklarımızı kullanacağız.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunu gidermek için aşağıdakilerden hangisi yapılmalıdır?

- A) “biz” sözcüğü yerine “bizim” getirilmelidir.
B) “ve” bağlacından sonra “biz” sözcüğü getirilmelidir.
C) “çalışmamız” yerine “çalışılması” sözcüğü getirilmelidir.
D) “kullanacağız” sözcüğünden önce “hepimiz” getirilmelidir.

3. Bazı insanlar çalışmayı sevmeyebilir, hoşlanmayabilir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu cümledekiyle aynı nedenden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Arkadaşlarını hiç kırmaz, yanlış anlaşılacak bir söz söylemezdi.
B) Gizem birkaç kitap aldı, kütüphanesine yerleştirdi.
C) Ekin hasadı yapılarak buğdayları depolara taşıdı.
D) Birçok kişi, yalnız kendilerini düşünüyorlar.

4. (I) Bugüne kadar çocuklar, gençler ve yetişkinler için pek çok kitap yazdım. (II) Bu kitapların okuyucu tarafından neden çok sevildiğini aslında biliyorum. (III) Buna rağmen kitaplarımı gözden geçirdim. (IV) Bu sayede eserlerimde beni en çok besleyen şey sevgi olduğunu bir kez daha gördüm.

Bu metinde numaralanmış cümlelerden hangisinde anlatım bozukluğu yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

5. (I) Kaybediyorsanız “Zafer benimdir!” deyin. (II) Sabah uyanıldığınızda bütün olumsuz düşünceleri zihninizden silin. (III) İçiniz sizinle değil, siz içinizle konuşun. (IV) Olumluyu düşünmekten asla vazgeçmeyin.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki anlatım bozukluğunun nedeni çatı uyumsuzluğudur?

- A) İnsanlar özgür ve geleceğini güzel kurmak isteyenler ilk başlarda azimli olmalıdırlar.
B) Sen ve çocuklar, beğenip istediğiniz oyuncakları almaya yarın gidersin.
C) Hayatın her alanında yaşlılara yardımcı olunmalı, saygı göstermelidir.
D) İkide bir yanımıza geliyor, bir şeyler söylüyordu.

7. Devlet ve özel kanallarda yayımlanan haberler, ülkemizde salgın hastalık riskinin yüksek olduğunu gösteriyor.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerden hangisi yapılarak giderilir?

- A) “Devlet” yerine “Devletin” yazılarak
B) “Devlet” sözcüğünden sonra “kanallarında” sözcüğü getirilerek
C) “Devlet” yerine “Devletin”, “kanallarda” sözcüğünün yerine ise “kanallarında” yazılarak
D) “ülkemizde” sözcüğünden önce “bunlar” sözcüğü getirilerek

8.

Sahneleyeceğimiz yeni oyun için hepinizin çok çalışmasını ve hiçbirinizin zamanı boşa geçirmesini istemiyorum.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nesne eksikliği B) Tamlama yanlışlığı
C) Çatı uyumsuzluğu D) Yüklem eksikliği

CEVAP ANAHTARI

12. KONU

DİL BİLGİSİ YÖNÜNDEN ANLATIM BOZUKLUKLARI

Test 1	1-A	2-D	3-D	4-B	5-C	6-A	7-C	8-B	
Test 2	1-C	2-A	3-C	4-C	5-C	6-A	7-D	8-B	9-A
Test 3	1-C	2-A	3-D	4-D	5-C	6-A	7-C	8-B	9-C
KTT 4	1-C	2-A	3-A	4-D	5-C	6-C	7-B	8-D	

Kaynakların
tamamı için
bu esere
ulaşabilirsiniz.

Mesut
BAYAR

Duygu

AKKAYA SALMAN

 ADRENALİN
YAYINLARI